Oulu 6.2.1969

EI NIMI MIESTÄ

Olen vain kerran ollut läsnä kaupunkimme nimistötoimikunnan kokouksessa kunnianarvoisan Kaupungintalon ylimmässä kerroksessa. Läsnäoloni oli pelkkä erehdys, v ä ä r i n k ä s i t y s, mutta ei nähdäkseni pahemmin häirinnyt kokouksen kulkua.

Mielenkiintoista oli, luonnollisesti.

Eiköhän vain juuri siinä kokouksessa nimistötoimikunta päättänyt, että karttaan ja käytäntöön on palautettava vanha kunnon Kallisenvirran nimi, paikannimenä eräs Oulun vanhimpia.

Harrastustahan minulla nolhin nimiasioihin kyllä olisi, kun aika, taito, tieto ja vanha pää vain riittäisivät. Oritputaastakin on riittänyt asiaa . . . á propos: soittipahan kohta edellisen pakinan jälkeen K o n t i o n iso isäntä, Sakari, ja kertoi, että linatin vanhan tilan nimi on maarekisterissä Oritpudas, minkä kuulemma voin tarkistaa jos huvittaa Suomen maatilat-teoksesta.

Katsotaan, kun ehditään. Asian arvaan kuitenkin kiinnostavan monia, varsinkin sellaisia ikäihmisiä, jotka tietävät, että linatti on Juurusen latvoilla, siellä, mistä se vähävetisempi väylä, pudas, lähtee lirisemään merelle päin muotoutuakseen aikaa myöten Kaupunginojaksi (=Oritpudas).

Apulaisprofessori Viljo N i s s i l ä julkaisi jouluntienoon Kaltiossa (8/68) mielenkiintoisen artikkelin, jonka vaatimaton otsikko oli Nimistökulttuuria.

Apul.prof. Nissilä on kuulemma maamme pätevin asiantuntija alallaan. Pohjois-Suomen, esimerkiksi lin, vanhoihin asioihin ja nimistöasioihin erikoisesti hän on vuosikymmenien varrella tullut paneutuneeksi varmaan senkin takia, että on aikanaan hakenut elämäntoverinsa Oulusta ja kanta-oululaisen onkin hakenut.

Nissilä on ottanut artikkeliin esimerkit Oulusta ja ympäristöstä. Oulun yleiskartasta vuodelta 1962 hän antaa hyvänlaisen arvosanan, mutta huomaa siinä kyllä virheitä ja puutteita. Hän mm. kysyy, miksi monet yhdysnimet on kirjoitettu epäjohdonmukaisesti: on Snellmanin puisto ja Åströmin puisto, mutta Tuiranpuisto ja Vaaranpuisto. Yhdyspaikkanimet on tutkijamme mielestä kirjoitettava yhteen. (Kysyn tässä kuitenkin, miten sitten Otto Karhin puisto-tyyppiset nimet.) Kovasti Nissilä ihmettelee — ja on siinä ihmettelemistäkin! — tämäntapaisia kirjoittamisia: Koulu kuja, Keskus kenttä ja Tuomio kirkko.

Nissilä kiinnittää huomiota myös vanhan perinteellisen nimistön vaalimiseen ja murehtii mm. sitä, että kartalta on hävinnyt Kastellinhäkki. Olisi ollut asiallista säilyttää sana esim. nimenä Kastellinhäkintie mieluummin kuin jakaa se Kastellintien ja Häkkitien kesken.

Olen samaa mieltä.

Sama murhe Lassinkalliosta. Lassinkallion koulun nimessä se tietysti säilyy — muistan ,kun siitä asiasta keskusteltiin, mutta Lassinkallion yhteiskoulu on niin turkasen kaukana joesta. Vaikeaa on. Kakaravaarankin sekä paikallis- että kirjallisuushistoriallisesti mielenkiintoinen nimi on toistaiseksi saatu talletetuksi vain siihen marmorilaattaan, jonka Oulu-seura Oulun Säästöpankin kustannuksella kiinnitti Sarkkisen talon seinään Teuvo Pakkalan viimeisimmän Oulun-kodin seinään Kauppurien- ja Koulukatujen kulmaukseen. Mutta onpahan edes siinä. Jaa, onhan tosiaan Oulun Seudun Osuuskassa sijoittanut Vaaralle Kakaravaaran-konttorinsa, mutta kartasta nimi puuttuu.

Palaan vielä Nissilän avulla orit-nimiin. Me oululaisethan sanomme Orikkari, mutta kartassamme on Oritkari. Sitä ovat ihmetelleet sekä tullistatulleet että avojalkaset. Nissilä sanoo: "Murteesta hävinnyt loppu- **t** voitaneen säilyttää yhdysnimien määritteessä, esim. Oritkari, murteen **orikkari,** Väli-Oritkari, Oritkarin palstat — — —". Samoin hänen mielestään olisi säilytettävä murteemme **-ia, iä** -loppuiset: Vihriäsaari, Korkiasaari. Hyvä!

Suosittelen tuota tutkimusta lämpimästi.

Mitenkä ne nämä Oulun kartat oikein reistataan, kun niihin pääsee noin monenlaisia virheitä ja puutteellisuuksia? Eikö nimistötoimikunta saakaan karttoja lukeakseen ennen painatusta? Entä suomen kielen insinöörit, jos niin, että nimistötoimikunnassa ei olisi sellaista. Mikä tietenkin olisi peräti omituinen sattuma.

PANU